

VRIENDEN VAN DE POËZIE

een nieuw boek van Guido Van Heulendonk

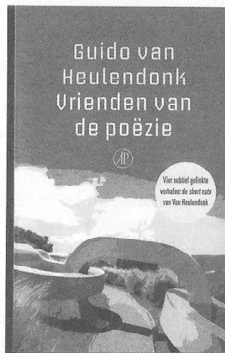
HOMMAGE

Dinsdag 9 november 2021, 19 uur. Vele boeken- en literatuurlijfhebbers verzamelen in het gezellige CC De Hoogen Pad in Adegem. Niemand minder dan 'onze' schrijver Guido Van Heulendonk wordt er gehuldigd door de fine fleur van de Vlaamse literatuur en dit omwille van zijn 70ste verjaardag en de voorstelling van zijn nieuwste, 14de boek: VRIENDEN VAN DE POËZIE.

Het werd een hoogstaande literaire, maar ook zeer aangename avond, dat maakte men in Adegem nog niet eerder mee. Dichteres Miriam Van hee vertelde met veel warmte over "een tocht naar het hoge noorden", naar Bergen aan Zee, samen met Guido Van Heulendonk om er in de bibliotheek voor te lezen uit eigen werk. De dichteres had het over het verhaal *Om kwart voor elf* uit de verhalenbundel *Aimez-vous les moules* dat ze prachtig vond. En ze besloot, welgekozen, zoals het een dichteres past en omdat het in het verhaal ook over vogels gaat, met met twee gedichten over kauwen, waaronder een gedicht dat ze schreef in het historische kasteeltje in Beauvoorde.

Herman Leenders, bekend dichter, ook in Adegem, had warme woorden over voor zijn vriend waarvan hij vond dat hij niet alleen een groot stylist, maar ook nog een poëtisch talent, *een onvervalst dichter was*, die een indrukwekkend oeuvre bij elkaar schreef. *De vrienden van de poëzie* hebben het meer dan getroffen met Van Heulendonk, aldus Leenders. Bijzonder was wel dat hij een gedicht schreef - *Buiten de Wereld* - waarin alle titels van de boeken van Heulendonk in voorkwamen, als een accolade die zijn romans omspande:

"We vierden bacchus in de Gouden Leeuw en toe D'Havé's met volle overgave weer in de fleur van ons leven."

tisch onderuit gehaald. Toch is het opnieuw de poëzie die ook bij Leda een hoofdrol speelt via het bekende gedicht *Leda en de Zwaan* van W. B. Yeats.

Een minister ontvangt in *Madonna*, het derde verhaal, de kettingmail op zijn privéadres. Afzender: Marsman, met bijgevoegd een redelijk scabreus poëem. Het herinnert de excellentie aan een banale gebeurtenis uit zijn schooltijd. Men verkneukelt zich reeds om wat komen gaat: leraartje pesten. Het lachen vergaat de lezer vlug, want het verhaal krijgt wel een heel wrange wending. De herinneringen brengen een kettingreactie - inderdaad! - teweeg en gooien het leven van de machtige politicus overhoop. Ook voor hem is het een illusie te denken dat gebeurtenissen uit het verleden vergeten kunnen worden.

Tenslotte is er *Belladonna*. Een verzekeraar bezoekt zijn broer Arthur die het gemaakt heeft in Nieuw-Zeeland en er samen met Barbara een riante woning betreft in het stadje Bluff. Ook is er Jenny, een Amerikaanse rugzaktoerist, die ook een broer had. Door de plotse lockdown zitten ze gevangen als "blinde vleugellose vogels in hun hol". De onderlinge relaties vertroebelen, de psychologische verhoudingen worden ingewikkelder. En ook hier speelt de *chain mail* een significante rol. Deze keer geen gedicht, maar de openingsparagraaf van *Belladonna* van Hugo Claus, ook al over een minister. Van Heulendonk speelt graag literaire spelletjes, zoals ook in *Leda*. En is het toeval dat de grootste ketting ter wereld, een toeristische attractie, zich in Bluff bevindt en symbolisch twee eilanden verbindt? Wat een prachtige symboliek weet Van Heulendonk toch altijd te vinden...

Over het boek

"Het is", zoal Jooris van Hulle terecht opmerkte na zijn interview met de auteur, "een schitterend boek". En zoals Van Heulendonk zelf zei: "Het boek is af en het is niet geschreven met de handrem op". De schrijver had er duidelijk zin in.

De vier verhalen lopen naadloos over in elkaar over en vormen een samenhangend geheel. Een echte pageturner is het wel niet, toch leest het als een trein. Geschreven in een vlekkeloos Nederlands, vlot, krachtig én poëtisch - een plezier om te lezen. En neen, het thema is niet de coronacrisis, noch de kettingmail die als een rode draad doorheen de verhalen

Aldus de aanhef van het gedicht.

Stefan Hertmans had het in een videoboodschap over de tijd dat ze samen collega's waren in Gent. Blijkbaar speelde Van Heulendonk een belangrijke rol in de carrière van dichter Hertmans. Hun beider bewondering voor Paul De Wispelaere, die ze samen in Maldegem bezochten en begeleidde bij een van zijn laatste wandelingen die hij langs het Schipdonkkanaal maakte, verstevigde enkel die vriendschap. En natuurlijk was er ook de bewondering voor elkaars werk.

Toch merkwaardig dat een romanschrijver geëerd wordt door de drie bekende dichters uit Vlaanderen. Misschien is Van Heulendonk ook echt wel een dichter?

EEN NIEUW BOEK Vier verhalen

In de nieuwe bundel lezen we vier verhalen van "Vrienden van de poëzie", vechtend tegen de pandemie. Alle vier krijgen ze tijdens de lockdown een kettingmail met het verzoek mee te werken en de brief, met als bijlage een gedicht dat hen had geraakt of troost had gebracht, aan zoveel mogelijk contacten door te sturen.

De eenzame, anonieme verteller in het eerste verhaal krijgt - tot zijn grote verbazing - de kettingbrief van Trisha, een vroegere collega en tijdelijke kennis, uitgeweken Australische, ICT-nerd, modeongevoelig, hyperkinetisch. Maar: "een prachtmens, hulpvaardig als een Moeder Teresa". Het gedicht in de brief gooit hem emotioneel overhoop. Het is dan ook van een bloedstollende wreedheid, maar: *End what you have begun...* Trisha en poëzie, dat was bij hem nooit opgekomen. Het verkeerde beeld dat hij van haar had, de stompzinnige opmerkingen die hij samen met Spandijke over haar maakte, diep beschaamd was hij daarover. En zoals steeds bij *maître* Van Heulendonk - zoals Peter Nijssen hem bij de voorstelling terecht noemde - blijft het hele verhaal verrassen. "Walk on, with hope in your hart and you'll never walk alone" was nooit zo veelbetekenend...

In *Leda*, het tweede verhaal, maken we kennis met "ze" (moeder, werkzaam in de modesector), Lothar (leraar, poëziefanaat) en Juultje (zoon). Perfect gezin. Perfecte scheiding. Toch gaat de vrouw er volledig onderdoor. De romantische opvatting dat poëzie steeds troost brengt en een heilzaam effect heeft op onze emoties, wordt in dit verhaal (en in de andere drie) dras-

loopt. Dat was slechts de *trigger*. Het gaat over wat in elk mens onderhuids leeft en waar hij zich niet altijd van bewust is, maar wat toch impact heeft op zijn leven. Over existentiële eenzaamheid, over het zoek zijn naar zichzelf. Over de onmogelijkheid te kunnen vergeten. Over mensen die zich proberen te redden. Over het verlies van kinderlijke onschuld. Over het leven, *quoi!*

En natuurlijk wordt de tijdsgeest zeer goed weergegeven. Waaruit nog maar eens blijkt: geen mens is een eiland, maar hangt met duizenden schakels vast aan een ander. Hopelijk is de ketting slechts tijdelijk gehavend door het virus en blijft de kracht van verbondenheid bestaan.

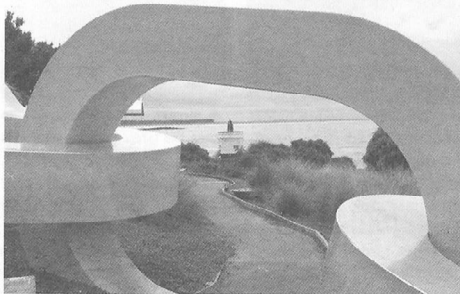
Bij het lezen van een boek is het altijd afwachten waarheen het je zal brengen, wat het teweegbrengt. Welnu, bij *Vrienden van de poëzie* is het genieten en je slaat het boek dicht, met het genoegen dat je het gelezen hebt en met spijt dat het uit is. En ja, ik heb er nu dubbel spijt van dat ik niet heb gereageerd op de kettingmail en de *vrienden van de poëzie* aan mij heb laten voorbijgaan.

Hugo Notteboom

Het boek is te koop in de betere boekhandel.

Guido Van Heulendonk
foto ©Koen Broos

De reusachtige stalen ketting in Bluff.